

Deze krant wordt huis-aan-huis verspreid in het werkgebied van het project Zeeweringen en verschijnt tweemaal per jaar

Werken aan dijkversterking in 2005

De dijken aan de Zeeuwse wateren zorgen voor veiligheid. Aan de zeezijde liggen op de glooiing van de meeste dijken diverse soorten steen en beton. Deze steenbekleding voldoet niet overal aan de vereiste veiligheidsnorm. Dit jaar wordt bij u in de buurt aan de dijken gewerkt.

Hoewel Zeeland zich geen zorgen hoeft te maken over natte voeten, is het noodzakelijk de stenen glooiing op een aantal dijkvakken te versterken. Daar voldoet de steenbekleding niet aan de hoge veiligheidsnorm. Het project Zeeweringen maakt daar werk van. Dit jaar starten de werkzaamheden aan de dijk bij u in de buurt.

Werk in uitvoering

Op het onderstaande kaartje ziet u waar er dit jaar wordt gewerkt. De werkperiode loopt tot uiterlijk 1 oktober. Dan start het stormseizoen en is het risico dat een zware storm schade veroorzaakt aan een dijk waaraan wordt gewerkt, te groot. De planvoorbereiding van nieuwe dijkvakken gaat het hele jaar door.

Na de ramp

Nederland is onlosmakelijk verbonden met dijken. Kilometers lang strekken dijken zich uit langs de grote rivieren, de Waddenkust, het IJsselmeer en uiteraard de Zeeuwse wateren. De dijken zijn veiligheidslijnes die het achterland beschermen tegen overstromingen. Bij de watersnoodramp van 1953 braken de dijken door. Na deze ramp zijn tijdens de Deltawerken de dijken fors verhoogd. Iedereen ging ervan uit dat daarna de dijken op sterkte zouden zijn. Maar dat pakte toch anders uit. Rijkswaterstaat en de waterschappen zijn terug op de dijken.

Steenbekleding te licht

Op plaatsen waar golven met volle kracht tegen de dijk slaan, wordt de dijk beschermd door betonblokken of natuursteen. De waterschappen ontdekten dat bij zeer zwaar weer de steenbekleding te gemakkelijk loslaat. De steenbekleding is te licht. Dat wil zeggen, te licht om een zogeheten superstormvloed te door-

staan. Om u een idee te geven: een dergelijke stormvloed komt gemiddeld eens in de 4000 jaar voor.

Samenwerking

Sinds 1996 coördineert Rijkswaterstaat namens het Rijk de dijkversterking in Zeeland. Met de beide Zeeuwse waterschappen werkt Rijkswaterstaat samen in het projectbureau. Dit projectbureau maakt plannen en treft voorbereidingen voor de uitvoering. Het bestuur van het waterschap stelt de definitieve dijkversterkingsplannen vast. De provincie is als bevoegd gezag verantwoordelijk voor de eindbeoordeling van elk plan.

Investing

Om de dijken te versterken, is geld nodig. In de rijksbegroting is er voor Zeeland 918 miljoen euro gereserveerd. De afgelopen acht jaar is daarvan ruim 215 miljoen euro geïnvesteerd in de veiligheid van Zeeland. Volgend jaar zijn de eerste dijkvakken langs de Oosterschelde aan de beurt; de kosten voor dit totale gebied bedragen circa 500 miljoen euro. Het project loopt zeker nog door tot circa 2015. Dat is lang, maar noodzakelijk als gevolg van het niet kunnen uitvoeren van vele werken tegelijk. Aan de uitvoering gaat veel voorbereiding vooraf zoals toetsing aan de natuurwetgeving.

Oosterschelde

Van de in totaal 149 te verbeteren kilometers langs de Westerschelde zijn er nu 83 klaar. Het projectbureau neemt in 2005 bijna 45 kilometer in voorbereiding

met het oog op de uitvoering in 2006/2007. Hiervan ligt 21 kilometer langs de Oosterschelde. De Oosterscheldekering biedt weliswaar veiligheid tegen hoge waterstanden, maar niet tegen zware, langdurige golfaanvallen. Omdat het hier ook een belangrijk natuurgebied betreft -de Oosterschelde is een Nationaal Park- wordt er omzichtig te werk gegaan. Daarom heeft het projectbureau de afgelopen twee jaar studie verricht naar de natuur op en langs de dijken. In totaal gaat het in dit gebied om ongeveer 175 kilometer dijk die op de schop moet. ■

Werken in 2005

Buitenhaven Vlissingen

Baarland-/Zuidpolder

Hoedekenskerkepolder

Oost-Inkelpolder

Voorland Nummer Een

Koningin Emma-/
Van Alsteinpolder

Buitenhaven Vliissingen (Walcheren)

Het dijktraject Eilanddijk/Buitenhaven Vliissingen omvat drie locaties. Om te voorkomen dat het woon- en werkverkeer in de binnenstad van Vliissingen teveel hinder ondervindt, is besloten in de uitvoering een knip te maken. Volgend jaar staat de Eilanddijk op de planning; dit jaar twee stukken langs de

Buitenhaven. Naast de aanlegvoorziening van het fiets-voetveer Vliissingen-Breskens ligt een stuk van 140 meter. De steenbekleding op de glooiing bestaat voornamelijk uit betonblokken. Daarover komt een overlaging die zal worden overgoten met asfalt. Bij de ingang van de haven nabij het trainingscen-

trum van de brandweer, wordt circa 80 meter versterkt. Op deze glooiing liggen voornamelijk basaltzuilen; ook hier wordt breuksteen gestort en met asfalt overgoten. Het werk is eind september 2005 gereed.

Baarland-/Zuidpolder (Zuid-Beveland)

Het dijkvak Baarland-/Zuidpolder, is in beheer bij waterschap Zeeuwse Eilanden. De te vervangen glooiing bestaat voornamelijk uit Haringmanblokken, Petiet Graniet en basalt overgoten met asfalt. In plaats daarvan komen over een lengte van bijna twee kilometer nieuwe betonzuilen. De vrijgekomen

Haringmanblokken worden op hun kant teruggeplaatst. Het voorland langs dit dijktraject bestaat voornamelijk uit schor en deels uit slikken. Tegenover het traject ligt de Plaat van Baarland: tijdens hoogwater een zeer belangrijke rustplaats voor vogels. Om verstoring hiervan te voorkomen wordt de

verharde onderhoudsweg afgesloten voor fietsers en voetgangers. Het werk is oktober 2005 gereed.

Hoedekenskerkepolder (Zuid-Beveland)

Langs de Hoedekenskerkepolder in de gemeente Borsele ligt een dijktraject van 2300 meter dat verbeterd moet worden. De beheerder is waterschap Zeeuwse Eilanden. In het dijkvak komen twee havens voor, namelijk de gemeentehaven met het uitstroomgemaal en de voormalige veerhaven. De steenbekleding op de glooiing bestaat uit Haringmanblokken en diverse

soorten natuursteen. Het havenplateau van de veerhaven is geheel met asfalt bekleed. De dijkversterking wordt hier uitgevoerd door op het deel boven de waterlijn nieuwe betonzuilen te plaatsen. Op het stuk beneden de waterlijn wordt breuksteen gestort en met asfalt overgoten. Nagenoeg heel het terrein aan de noordzijde van de veerhaven wordt opgehoogd tot

bermhoogte van ruim 6 meter boven NAP. Ten behoeve van werkverkeer wordt de huidige grasberm vervangen door een onderhoudsstrook van asfaltbeton. Het werk wordt in september 2006 afgerond.

Oost-Inkelpolder (Zuid-Beveland)

Het dijktraject Oost-Inkelpolder in de gemeente Reimerswaal ligt ten oosten van de voormalige veerhaven van Kruiningen. Van april tot oktober 2005 wordt over een lengte van 1300 meter gewerkt. De beheerder is waterschap Zeeuwse Eilanden. De te vervangen steenbekleding bestaat vooral uit basaltzuilen, Haringman-

blokken en Vilvoordse steen. Hiervoor in de plaats komen voornamelijk beton- en basaltzuilen. Oude, maar nog goede vlakke blokken worden op hun kant teruggeplaatst. Hierdoor wordt het gewicht aan beton per vierkante meter groter en blijven de blokken beter op hun plaats. Andere locaties worden voorzien van breuk-

steen overgoten met asfalt. De bovenste 10 cm wordt daarvan afgeschuurd zodat op deze 'schone koppen' de natuurlijke begroeiing spoedig kan terugkeren. Het basalt op de oostelijke havendam wordt ingegoten met asfaltmestiek voor extra sterkte. De huidige grasberm wordt vervangen door een strook asfaltbeton.

Voorland Nummer Een (Zeeuwsch-Vlaanderen)

De beheerder van het dijkvak Voorland Nummer Een is waterschap Zeeuws-Vlaanderen. Van april tot oktober 2005 wordt over een lengte van circa 2900 meter aan de dijk gewerkt. Voorland Nummer Een heeft een bijzonder profiel. Tussen het hoogste en het laagste deel van de dijk ligt een brede berm variërend van 30 tot 130 meter; hierop bevindt zich een vogel-

eiland. Onderaan het meest zeewaarts gelegen deel van de dijk wordt op de huidige steenbekleding zware breuksteen gestort. Daaroverheen komt asfalt, afgestrooid met gebroken Vilvoordse steen of lavasteen die aanhechting van plantjes bevordert. Nieuwe betonzuilen komen in de plaats van lichtere stenen. Op plaatsen waar basalt ligt, wordt basalt teruggeplaatst. Het

hoogste deel van de dijk (Deltadijk) wordt niet door steenbekleding verhard; deze 'groene dijk' krijgt een extra dikke kleilaag.

De verharde onderhoudsweg langs de oude zeedijk blijft gehandhaafd. Deze weg is na afronding van het werk weer open voor voetgangers en fietsers.

Koningin Emma-/Van Alsteinpolder (Zeeuwsch-Vlaanderen)

In Oost-Zeeuwsch-Vlaanderen ligt het dijktraject Koningin Emma-/Van Alsteinpolder. De beheerder is waterschap Zeeuws-Vlaanderen. Tussen juni 2005 en oktober 2006 wordt over een lengte van bijna zes kilometer aan de dijk gewerkt. De bekleding op de glooiing bestaat deels uit betonblokken en doorgroeste-

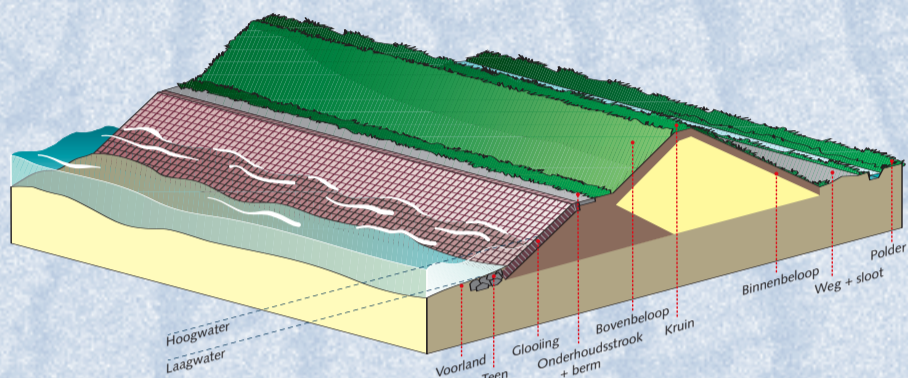
nen, maar de hoofdmoot is klei. Het voorland ter plaatse is het vooral voor vogels belangrijke natuurgebied 'Het verdrinken land van Saefthinghe'. Er is voor gekozen om de dijk te bekleden met een twee meter dikke kleilaag. Klei dus in plaats van steen of beton. Klei past immers het beste bij dit typische landschap

en is ook vanuit de natuur een goede keuze. Het extreem brede voorland voor de dijk zorgt voor extra veiligheid. Op de berm komt een vier meter brede onderhoudsweg gemaakt van door-groeibare 'grasplaten'. Deze weg is uitsluitend voor werkverkeer en wordt niet opengesteld ten behoeve van recreatie.

Werk in uitvoering 2005

Tussen 1 april en 1 oktober 2005 wordt er weer aan de dijken gewerkt. Te lichte steenbekleding die niet tegen een superstormvloed is bestand, wordt verwijderd en vervangen door een zwaardere. In andere gevallen wordt over de bestaande bekleding een extra laag steen of asfalt aangebracht.

De voornaamste bedreiging van de Zeeuwse dijken zijn hoge waterstanden en hoge krachtige golven. Boven op de dijk, een plaats waar het water slechts bij extreem hoog water komt, ligt een grasmat. Daar waar de golven met volle kracht tegen de dijk aanslaan, is de dijk beschermd door natuursteen of betonblokken.

Tijdelijk overlast

Vrachtwagens zorgen voor de aan- en afvoer van de materialen. Voor de verkeersveiligheid en om geluidsoverlast te voorkomen, zijn de aan- en afvoer routes zorgvuldig gekozen. Toch zullen deze werkzaamheden enige overlast veroorzaken. Ook zijn de dijkvakken tijdens de werkzaamheden afgesloten. Het ongemak is gelukkig tijdelijk, wat straks blijft is een veilige dijk.

Vorbereidingen

Voordat de kranen op de dijk staan, is er veel werk verricht. Ontwerpen zijn gemaakt, bestekken geschreven en wettelijke goedkeuringsprocedures doorlopen. De werken die in 2005 worden uitgevoerd, hebben eerst vier weken bij de provincie en het waterschap ter inzage gelegen. Vervolgens heeft

het waterschapsbestuur de plannen vastgesteld waarna ze zijn goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Zeeland. Deze procedures waarborgen dat er bij de ontwikkeling van de dijkverbeteringsplannen, naast bescherming tegen overstroming, veel aandacht is voor omgeving, natuur, milieu, landschap en recreatie.

Natuur, milieu & landschap

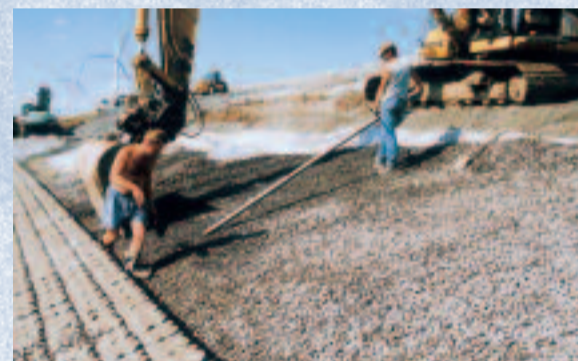
Dijken zijn kleine natuurgebieden waarop wieren, krabbetjes en allerlei andere planten en diertjes zich thuis voelen. Op een dijk krioelt het van leven. De nieuwe stenen bekleding van de dijken is zo gekozen dat het leven op de dijken zich spoedig kan herstellen of opnieuw tot bloei kan komen. Als gevolg van het werk zal het buitentalud van de dijk er de eerste jaren anders uitzien wat kleur en structuur betreft. Op de langere termijn krijgt de bekleding weer een natuurlijker aanblik. Door het nemen van allerlei maatregelen zijn er geen blijvende negatieve gevolgen te verwachten voor de omliggende natuur. Ook wordt geprobeerd elk dijkvak landschappelijk gezien zo goed mogelijk in te passen.

Recreatie

Dijken hebben ook een recreatieve functie. Veel omwonenden en toeristen gaan naar de dijken om daar te wandelen, te fietsen of te vissen. Om de dijken begaanbaar te maken voor vrachtwagens en kranen, worden werkwegen aangelegd. Deze wegen blijven meestal liggen en zijn bedoeld voor werkverkeer van het waterschap. De waterschappen zullen in de meeste gevallen deze wegen openstellen voor recreatief medegebruik. In uitzonderlijke gevallen wordt toegang verboden als dat vogels verstoort; dit conform dwingende regels van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn.

Overige informatie

Wilt u meer weten? Bezoek onze website www.zeeweringen.nl of bel met het projectbureau Zeeweringen, telefoon 0118-621370

Deze krant werd op milieuvriendelijk houtvrij recycled papier vervaardigd.

Colofon

Dit is de informatiekrant over het project Zeeweringen. Rijkswaterstaat Zeeland voert dit project sinds 1996 uit in samenwerking met de beide Zeeuwse waterschappen.

Redactie: Arjan Goossen
Ruud Paulusse
Joris Perquin
Willie Voogt
Daniëlle Steijn-Laing

Foto's: Yvo Provoost
Andries Jumulet
Joop van Houdt luchtfotografie

Redactieadres: Projectbureau Zeeweringen
Postbus 1000
4330 ZW Middelburg
Telefoon 0118 - 621370
Fax 0118 - 621993
www.zeeweringen.nl

 Pitman Grafisch Bedrijf B.V. Goes